

Wiadomości kraiove.

Uwiedomienie

C. K. Rządu krajowego.

Najiasniejszy Pan raczyt najwyzszą uchwałą z d. 29. Czerwca r. z. stosownie do przepisów najwyzszego uniwersatu z d. 8. Grudnia 1820 nadac Michalowi Rauffer rękodzielnikowi naczynta kamiennego i wodgewodskiego, mieszkajacemu w Krawku Państwa Brenditzkim w Morawie, 8letni przywilej, na poprawę robienia osobliwej dobroci białego naczynta kamiennego, wcale czarnego i brunatnego naczynta kuchennego, a w szczególności następujących gatunków naczynta Wodgewodskiego, iako to: 1) Kamrowo żółtę czyli tak zwany biskoktowę porcelany czterech kolorów, cytrynowego, trzoinowego, słomianego i siarczystego; 2) naczynta czarnego, i 3) kasztanowo-brunatnego; te dwa gatunki są do naczynta z bazaltu bardzo podobne, przymmują bardzo piękną politure, i takie są dobroci, że za kamień probirozy służą, żaden kwas ie nie nadwercza, i o stal ognia daia; 4) naczynta czerwonego podlejšzey dobroci, ale bardzo pięknego i gładkiego; 5) brunatno na kropianego, co do dobroci naczynta czarneiu i kasztanowo-brunatnemu równajacego się; 6) naczynta izabelowego, w kolorze biskoktowym słabszego, lecz pięćnością do bazaltu podobnego; 7) białego biskoktowego, dla swęj twardości do agatu podobnego, które naczyntie równie żaden kwas nie nadwercza, i na morderze, szalki, lewki, wazy i różne inne naczynta wyrobiac można; 8) naczynta szarawego dobroci porcelany (naczynta ispisowego kwasianem kruszcowym napuszczzonego); 9) niebieskiego, od szczególnajacęj się piękności i dobroci, które w ogniu poliwe samo z siebie otrzymuje, i nakoniec 10) naczynta zielonego, w dobroci naczynta niebieskiemu wyrównajacego, i oprócz tego wszystkich gatunków naczynta Wodgewodskiego. Wydział lekaraki nie znalazł ze względów zdrowia żadney przeszkody do wykonywania przywileju niniejszego.

Najiasniejszy Pan najwyzszą uchwałą z d. 29. Marca r. b. r. czył Piotrowi Antoniemu

Girzek, właścicielowi fabryki uprzywilejowanych, wodotrwałych kapelusów, i Janowi Piobaczek bylemu Dyrektorowi fabryki, obu, w Wiedniu na Leopoldszta dzie Nro. 136 mieszkajacym, nadać stosownie do przepisów Patenta z d. 8. Grudnia 1820 i osobnych, względnie wyrabiania win sztucznych, wydanych rozporządzeń, przywilej pięcioletni na odkrycie, przez Wydział lekaraki, za nieszkodliwe już uznane, że prostem postępowaniem ze szczególnych wybranych krajowych gatunków win, robić wino dobrocią, smakiem, mocą i musowaniem Szampańskiemu bardzo podobne, ale od tego daleko tańsze.

— Z Wiednia. —

N. Cesarstwo powrócili na d. 28. Czerwca o 2. godz. z podróży do Czech przedsięwziętę w zupełnem zdrowiu i wysiedli w C. K. Zamku.

Po śmierci Jego Cesarzowic. Mość Arcy-Xięcia Ferdynanda, W. Xięcia Toskańskiego, przywędził Dwór za najwyzszym rozkazem w d. 25. Czerwca żalobę na sześć tygodni z odmianami, mającą trwać włącznie do dnia 5. Sierpnia.

Dzisiaj d. 30. Czerwca po południu o 5 godzinie, odprawie się będą w kościele Zamkowym ku pamięci zmarłego Xięcia wigilie, a dnia następujacego przed południem o godz. 11tęj żalobne nabożeństwo.

Gazeta Pragska z d. 21. Czerwca donosi: »N. Cesarstwo wyiechali w d. 19. Czerwca rano do Brandeis dla oglądania pułku hirasyerów imienia N. Pana. Już we wsi Drzewszycach należącej do Państwa Brandeis, czekała młodzież szkolna, duchowienstwo i mieszkańcy z muzyką, nderzono w dzwony, a od rogatek do miasta Brandeis aż do zamku stały cechy z chorągwiemi, młodzież szkolna, mieszczanie i Izraelci. Przy bramie zamkowe przywitał N. Cesarstwa dowodzący Jeneral Hrabia G u l a y i wszyscy urzędnicy tychże dóbr. Wytechnawszy, udali się N. Cesarstwo na plac obrotów godzinę drogi od Brandeis odległy; N. Pan oglądał konno cały pułk, rozkazał one-

muż czynić obroty, strzelać, a potem przeogupić. Po ukonczonym popisie oglądali N. Cesarstwo obraz Mathi Boskiej i kościół S. Wacława w Altbunclau, oraz niektóre wojskowe zakłady, i o godzinie 1 udali się do zamku Królewskiego w Brandeis na obiad, na którym mieli zaszczyt być zaproszeni obecni Jenerałowie i Officerowie sztabowi. Po stole oglądali N. Cesarstwo nowe zakłady między Brandeis i Altbunclau, zwane Hoszsa, a o godzinie 6 powrócili do Pragi. N. Pan, w dowód Swoiego upodobania z postawy tego pułku i obrotów, raczył szeregowym aż do wachmistrza trzechdniowy żołd naznaczyć a o wyci jeszcze obecnych weteranów, z którymi N. Pan jako Następca Tronu w tymże pułku ówoczył się w sztuce wojennéj, łaskawie obdarzyć. Wczoraj był N. Dwór rano o godzinie 9 na nabożeństwie w Kościele metropolitalnym. W południe był wielki obiad u Dworu. Popołudniu zwiedzili N. Cesarstwo ogród Bubeneczerski. Nappierwéj wysiedli N. Cesarstwo przy domie myśliwskim, i oglądali zakłady kół rośliniarni. Poczém udali się do niższych zakładów, obiechali w kół stawu, wysiedli przed sąłą Stanów, raczyli z wielą osobami rozmawiać i obeszli znaczną część ogrodu. Zabawiwszy czas nieiaki w tem przyjemném ustroniu, poiechali N. Cesarstwo do ogrodu Butszeka, przeszli takowy, a o godzinie 8 wieczorem powrócili do zamku. Dzisiaj o godzinie 10 przed południem, towarzystwo ze Szlachty i C. K. wojskowych złożone, które już przed kilką laty z tak pomysłnym skutkiem wyprawio karusel na korzyść instytutów dobroczynności, miało zaszczyt przedstawić takowy w obecności N. Dworu w wieźdzalni Hrabi Waldsteina. Oprócz licznie zebranéj Szlachty zaproszono członków C. K. Władz krajowych i C. K. wojskowych. Po południu oglądali N. Cesarstwo gabinet fizyczny i bibliotekę C. K. uniwersytetu. *

Wiadomości zagraniczne.

B r a z y l i a.

Podług wiadomości z Lizbony z d. 31. Maja, Król Jago Mość pod d. 24. wspomnianego miesiąca uwolnił Ministra spraw wewnętrznych. Don Jose Antonio de Oliveira Leite de Barros z powodu ónegoż stałości, i zarząd tegoż Ministerstwa poruczył tymczasowo Ministrowi spraw zewnętrznych Margrabiemu Palmelle.

H i s z p a n i a.

Przez nadzwyczajną sposobność otrzymała

Gwiazda następujące wiadomości z Madrytu z d. 11. Czerwca:

Król i rodzina Królewska bawią ciągle w zamku w Aranhuiez. Gazeta Madrycka ogłosiła wiadomości, które wystawiają stan rzeczy w osadach Hiszpańskich. Związkowi Meksykańscy ogłosili sami wypadki zasze w Kadyksie i kłeskę Boliwara w Peru. O uwolnieniu Króla i rozwiązaniu Kortezów donosi Meksykańska gazeta Aquila, a względem niepomyślności powstańców w Peru też sama gazeta wyraża się w sposobie następującym: »Bracia nasi ponieśli przed Limą wielką stratę; wojsko Hiszpańskie na wielu punktach tryumfuje, a krew patriotów pynie strumieniami. Listy z Guayaquil potwierdzają krytyczne położenie Boliwara. Co mu zaś po kłesce zupełnie odeymnie odwagę, jest to przekonanie, że nie zierna większość mieszkańców Peru nieśtomnie oddaną jest Królowi Ferdynandowi. Wice-Król La zerna ściga go na około 9000 ludzi, złożonych prawie z samych Europejczyków. Wojsko Chilijskie porzuciło Boliwara, i spiesźnie powraca do domu. Co się dotyczy stanu Buenos-Ayres, tedy tam trudnią się obroną przeciwko Pompskim Indianom, którzy wspierani są od wielkiej liczby białych, ofiar tyranii rządu rewolucyjnego. Trudno byłoby oznaczyć kto ma władzę, lub jakie ma teraz imię była rzeczpospolita la Plata, czyli Argentina. Listy z Montevideo z d. 27. Lutego nietylko, że potwierdzają zupełną porażkę Boliwara, ale dodają, że między władzami rewolucyjnemi w takim stopniu panuje boiaźń i zamieszanie, iż kilka okrętów Hiszpańskich byłoby dostatecznych do uczynienia powstania na stronę Królewską w kraju, mającym rozległości 700 godzin drogi.

Wielka Brytania i Irlandya.

Na posiedzeniu Izbie Niższéj z dnia 14go Czerwca oświadczył Sir James Mackintosh, że podanie prósy kupców Londyńskich o przyznanie niepodległości Państw Ameryki południowéj do iutra odkłada, ponieważ od swego bardzo zacnego przyjaciela, Sekretarza Stanu Spraw Zewnętrznych (P. Canning) dowiedział się, iż odczytanie owéj prósy tego wieczora byłoby połączone z publiczną szkoldą (public inconvenience).*

*) Gwiazda z d. 19. z m. wieczorem udziela nam w przypisku rozbiór rozpraw, mianowch w Izbie Niższéj nad tym ważnym przedmiotem w d. 13. Czerwca, że zaś się nam zdają być nieiako i pomyślane, lepić, iż w téj mierze zacczekamy na Ga-

W d. 9. Czerwca były pokoje w Carltonhouse. Niebawem po 12stéy godz. pokazal się Król w swoim gabinecie, gdzie dal postuchanie Hrabieciu Lauderdale, który po śmierci brata swojego Sir Tomasz Maitland złożył przez niego noszone ordery i Margrabia Lothian był dławreczenia Królowi Jegomości podobnie ozdób orderowych noszonych przez jego zmarłego oycę. Niedawno obrany Biskup Bathu i Wells i Biskup Chichestru przypuszczeni byli do złożenia przysięgi. Poczém dal Król postuchanie Postóm: Portugalskiemu i Holenderskiemu; iakoteż panniacemu Xięciu na Renss - Ebersdorf - Lobensteinie i Gera, późniéy PP. Canningowi i Peel, Xięciu Wellingtonowi i Hrabieciu Westmoreland. Z Postów zagranicznych byli obecni: Pruski, Portugalski, Neapolitański, Amerykański, Bawarski, Szwedzki, Rossyjski, Hannowerski, Wirtemberski, Hesi i P. Colquehoun, Konzul ieneralny miast Anzeatycznych, Xiążę Yorku i Xiążę Leopold przybyli z poczem, iakoteż Xiążę na Lippe i Xiążę na Leiningen. Po pokojach dawał Król Jegomość inwestyturę orderu Lazienkowego. W następnym porządku Kawalerowie orderu przybrau i szaty orderu, udali się przez wielką salę i pokoje Stanów do gabinetu Królewskiego. Sir George Naylor, Jenealogista orderu, poprzedzał niosąc order i wstążkę na poduszce karmazynowéy aksamitem pokrytéy; P. Pulman, Król herbowy orderu Lazienkowego; poczem następnicy Kawalerowie w swoich ubiorach orderu: Margrabia Huntley, Sir John Malkolm, Sir George Cockburn, Wice-Hrabie Exmouth, Sir Henry Calvert, Sir John Doyle, Sir Richard Strachan, Xiążę Wellington, Sir A. Clarke, Xiążę Leopold, Xiążę York. Przy zwyozaynych obrzędach raczył Król Jegomość orderem noszonym przez Sir Tomasz Maitland ozdobić Sir John Oswalda.

W d. 9. Czerwca byli Królestwo wysp Sandwichskich w teatrze opery zająwszy dla siebie przygotowaną łóżę środkową trzeciego rzędu, na przeciw sceny, stoli pokazali się dopiéro po pierwszym akcie Tankreda. Gdy weszli całe zgromadzenie przyjęto ich oklaskami, a oni z przeynością podziękowali. Król i jego Podskarbi mieli czarną suknię i białą kamizelkę. Królowa i iéy dama pokojowa miały

obszerne suknie z białego muszlinu, a na nich karmazynowe szale. Ubiór na głowie Królowéy składał się z wieńca sztucznych kwiatów przypięty na faldach gazy srebrnéy; dama pokojowa miała ubiór z muszlinu z prążkami białymi i różanymi. Muzyka wojskowa w drugim akcie najbardziej się tym obcy podobała, bo takowéy z uwagą słuchali; jednak balet więcéy wzbudził w nich podziwienia i większe onych użył przyzwolenie.

Francya.

W dniu 15. Czerwca przede Mszą wręczył P. Rumpf na prywatném postuchaniu Królowi listy zawierzitelniące go iako Ministra Rezydenta wolnych miast Anzeatycznych: Hamburga, Bremy i Lubeki i wolnego miasta Frankfortu. Po Mszy byli u Króla i u rodziny Królewskiéy Postowie i Ambassadorsie obcych Mocarstw. Późniéy pracował Król z Prezydentem Rady Ministeryjalnéy P. Villèle.

W dniu 18. Czerwca o godzinie 11 1/2 przed południem dal Król postuchanie Xięciu Beira (Infantowi Don Miguel) który przybył w towarzystwie Posta Portugalskiego, Sekretarza poselstwa i tłumacza, ponieważ nie mógł po Francuzku. Infant przybliżywszy się do Króla okazał mocne wzruszenie; Król uściskał go i bawił z nim przez trzy godziny. Po postuchaniu przyymowali tegoż Xięcia, Xiężętę i Xiężniczkę rodziny Królewskiéy. Miał na sobie mundur Patkownika Portugalskiego lekkiey piechoty, i wstążkę niebieską orderu S. Duoha, który mu Król dal po obaleniu rewolucyynego Rządu w Portugalii. W d. 20. miał Xiążę ten być u stołu z rodziną Królewską.

Izba Parów na posiedzeniu z d. 14go Czerwca przyjęła proiekt do ustawy względem przedłużenia monopolium tabaki większością 118 głosów przeciwko 3.

W d. 17. Czerwca słuchała Izba Parów zdania sprawy swych Kommissy z czterech proiektów dotyczących się win i likierów.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych w d. 16. ukończono rozprawę względem proiektu do prawa łagodzącego surowe oznaczenia księgi ustaw karzących, i proiekt z znacznymi odmianami przyjęto.

W dniu 18. przełożył Minister spraw wewnętrznych P. Corbiere osiem nowych proiektów do ustaw, względem samych miejscowych przedmiotów a między innymi od dawna zapowiedziany względem drog po gminach.

zety Anielskie. Tyle okazał się z rozbioru przez Gwiazdę umieszczonę, że proszący nie będą zaspokoieni odpowiedzią P. Canninga.

Uwaga Dostrz. Austr.

Rozporządzeniem Królewskiem z d. 17. Czerwca mianowany jest Hrabia Charles de Damas, Par Francyi pierwszym Szambelanem Królewskim (*premier gentilhomme de la chambre*) na miejsce Xięcia de la Chatre, który dla słabości zdrowia prosił o uwolnienie. Jednakże Xięzę de la Chatre zatrzyma tytuł sprawowanego dotąd przez siebie obowiązku i przywiązane do niego honory.

Były Aroypodskarbi Państwa (pod Napoleonem i dawniejsi trzeci Konsul, Karol Franciszek Lebrun umarł w dobrach swoich Sainte Mesme pod Dourdan w wieku lat 86.

Telegraficzne wiadomości donoszą, iż w 14. z. m. zawinęły do Brest okręt liniowy Trident i fregata Vestale z stanowiska na morzu Antyllskim. W dniu tymże przybyła także do tego portu gabarra la Prudente, która w d. 1. Maia opuściła Bahiją.

W Izbie Deputowanych dnia 14go z. m. na tajnym posiedzeniu odrzucono wniosek Hrabiego de Labourdonnaye względem wynagrodzenia wychodźców. Nikt z Członków nie zabrał głosu podczas rozpraw, chociaż P. Labourdonnaye po trzykroć występował na mównicę i kilkakroć wzywał Prezydenta Rady Ministeryjalnej do odpowiedzi, lecz na próżno. P. Clauzel de Choussergues wspierał go. Przy głosowaniu tylko 15 Członków Oppozycji ze strony prawej podniosło się za wnioskiem; oppozycja lewéj strony żadnego nie miała udziału, ani w naradzeniu, ani w głosowaniu. Względem rezultatu tych rozpraw zawiera list z Paryża z d. 15. Czerwca: »Obrady tajemnego wydziału Izby Deputowanych w dniu wczorajszym dowiodły, że pomimo tego, co zaszło w ostatnich ośmiu dniach, znaczna większość w Izbie wspomnionéj pozostała przy P. Villéle. Hrabia Labourdonnaye rozwinął swój wniosek złożony w biorze ku końcu zeszłego tygodnia, a mający za cel zupełnego wynagrodzenia wychodźców i ułożenia adresu do Króla, w którym Monarcha miał być proszony, »by jeszcze na teraźniejszym posiedzeniu rozkazał stosowny projekt do ustawy przełożyć. Przeciwo-Opozycyja realistyczna dziwnych rzeczy się spodziewała z tego wniosku, uważając go jako raz nieodbity, który dotknąć miał całe Mi-

nistryum, a szczególnie P. Villéle. Nowy organ téj przeciw-opozycyji (Dziennik Rozpraw) rozbiéra te zamiary. Nie wątpiono bynajmniej, że wniosek P. Labourdonnaye będzie znaczną większością w Izbie przyjęty. Atoli od dwóch dni Gazety Ministeryjalne namięniały już o tém przedmiocie, uważając go wcale z innéj strony, jak przyjaciele P. Chateaubrianda, którzy ten wniosek niożyli. Gazety owe starały się okazać, że wniosek tak ważny nie powinien pochodzić od Izby, iako-by téj życzenie, bo takowe byłoby przeciwne zamiarowi, gdy Król w mowie swoiéj misnéj z tronu, namienił już o środkach, mających być przedsiębranych, dla zagojenia ostatnich rewolucyji, a pewien z iego Ministrów zapewnił, iż zajęci są środkami ku wsparciu byłych wychodźców; gdyż daléj uwłoczyłoby to prerogatywie Królewskéj, gdyby się Izby pierwéj naradzały nad tym przedmiotem, nim Król Jmé osądzi ra rzecz stósowną ścięgnąć na takowy nwałę Zgromadzenia; gdy na koniec nie idzie tu o samą zasadę, lecz o sposób onéj wykonania; do czego potrzeba wiele przygotowanych robót, tak, że przed rozpoczęciem następnego posiedzenia niepodobna podjąć w téj mierze projektu do prawa. Wszystkie te powody wyłożono dokładniéj na wczorajszym tajnym posiedzeniu. Rezultat stanął, iż pomimo wszelkiego usiłowania P. Labourdonnaya wniosek iego nie tylko przez prawy środek i prawą stronę, lecz i przez większą część Członków ostatecznego końca strony prawéj i przeciw-opozycyji realistycznej został odrzucony.

N i e m c y .

Z Frankfortu nad Menem d. 8. Czerwca. — Podług najnowszych listów z Hollandyji, iako z najbliższego miejsca odbytu na nasze zbożne produkta, użalający się na niską cenę zboża gospodarze tuszą sobie nadzieję. Żyta wiele wzmówiono i 122 funtowe reńskie płacono w ostatnich dniach tusz od 90 do 96 ZR. Donoszą także, że i pszenica popłaca. Nadawano kilka okrętów, podobieństwo jest, że porty Portugalskie będą otworzone. — Listy z Bordeaux donoszą, że się tam spodziewają zakazu na wywóz zboża, ponieważ długo trwające niepogody wiele zaszkodziły ziemi płodom. Podobnie się dzieje z winami, które tak się opóźniły, że, ieżli nie będzie pogody, zaledwie czwartéj części zbioru można się spodziewać.

(Do tego Numeru Gazety jest Rozmaitości Numer XXVII. dołączony.)